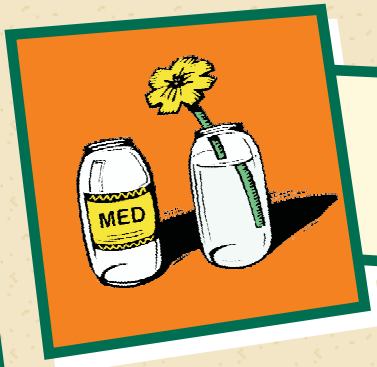
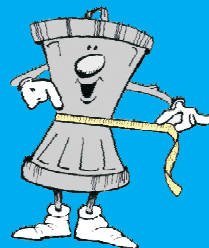
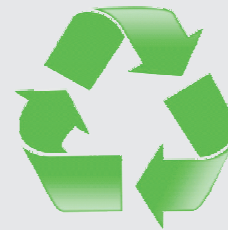

SMANJI

OPORABI

RECIKLIRAJ

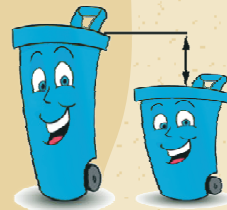

OVA PUBLIKACIJA TISKANA JE NA RECIKLIRANOM PAPIRU

PAPIR I KARTON

Jeste li znali?

Recikliranjem 1 tone papira štedi se oko 10 mladih stabala, 40.000 litara vode, smanjuje se onečišćenje zraka i štedi se 40% energije potrebne za proizvodnju papira. Recikliranjem papirnatog otpada komunalni otpad se može smanjiti za 1/4.

Reciklirajte

Stari papir i karton odnesite do najbližeg **plavog spremnika** ili kontaktirajte ovlaštenog skupljača. Zapamtite: jako onečišćeni papir, indigo, termo i fotografski papir se ne recikliraju! Budite obzirni te s papira i kartona, prije odlaganja, uklonite metalne spojnice, ljepljive trake, plastiku i sl.

Smanjite otpad!

Umjesto faksa koristite elektroničku poštu, a umjesto pojedinačnih "papirnatih" obavijesti informacije objavljujte na zajedničkoj oglasnoj ploči, internetskoj stranici ili putem elektroničke pošte. Sve što možete kopirajte i pisačem ispisujte obostrano. Kad god je moguće koristite mogućnost elektroničkog pohranjivanja podataka umjesto "papirnatog". Uštedjet ćete i prostor i vrijeme.

Kako operabiti?

Jednostrano iskorišteni papir upotrijebite za vlastite bilješke, crtanje itd. Već korištene registratore upotrijebite ponovno - naljepnicom prekrijte stare podatke. Stare kartonske kutije možete koristiti kao spremnike za odvojeno skupljanje korisnog otpada ili za čuvanje stare odjeće, knjiga, igračaka i drugih stvari.

STAKLO

Jeste li znali?

Staklo se može reciklirati neograničen broj puta!

Smanjite otpad!

Budite obzirni! Nepovratnu staklenu ambalažu ne bacajte u kante za smeće, nego odlažite u kontejnere za staklo.

Kako oporabiti?

Povratnom ambalažom se količina ambalažnog otpada smanjuje nekoliko desetaka puta. Koristite je ponovo kad god možete. Prazna staklena ambalaža može poslužiti kao spremište za olovke, zimnicu, mamin ručak, vaza za cvijeće... Budite kreativni!

Reciklirajte

Staklenu ambalažu (boce, staklenke) odnesite do najbližeg **zelenog spremnika** postavljenog na javnoj površini. Budite obzirni i prije odlaganja ispraznite staklenu ambalažu i uklonite čepove i zatvarače.

PLASTIKA

Jeste li znali?

Recikliranjem 5 pet boca od 2 litre dobiva se dovoljno plastičnog materijala za proizvodnju jedne skijaške jakne. Plastici treba od 100 do 400 godina da se razgradi na odlagalištu!

Smanjite otpad!

Kada idete u kupovinu, umjesto kupovanja najlonskih vrećica, ponesite vlastitu torbu. PET ambalažu odložite u kontejnere predviđene za PET plastiku.

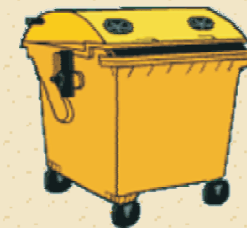
Kako oporabiti?

Iskorištena plastična ambalaža može imati niz drugih namjena ograničenih samo vašom maštom: spremnik za napitak, tegla za cvijeće, igračka...

Reciklirajte

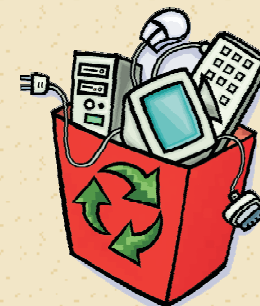
Plastičnu ambalažu odnesite do najbliže samoposluge ili **žutog spremnika** postavljenog na javnoj površini. Budite savjesni i prije odlaganja PET ambalaže odvojeno odložite čep i zgnječite bocu tako da zauzima manje prostora.

ELEKTRONIČKA OPREMA

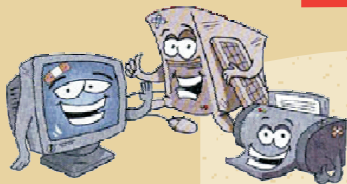
Jeste li znali?

Elektronička oprema i pribor sadrže teške metale i ostale opasne tvari te je s njima potrebno pravilno postupati! Elektronički otpad je najbrže rastuća vrsta otpada u svijetu!

Smanjite otpad!

Nabavljajte nova računala, telefone i ostalu elektroniku samo kad je to zaista potrebno. Oprema prvenstveno treba zadovoljavati vaše potrebe, a ne trendove.

Kako oporabiti?

Školama, udrugama ili dobrotvornim organizacijama poklonite računalnu opremu koja vam više nije potrebna. Možete ih pokloniti ekološkim udrugama koje će njihovom prodajom financirati svoje aktivnosti u zaštiti okoliša.

Reciklirajte

Kontaktirajte ovlaštenog skupljača električnog i elektroničnog otpada!

LIMENKE

Jeste li znali?

Recikliranjem 1 limenke od aluminija uštedi se energije dovoljne za 3 sata rada računala ili za 2 sata rada televizora.

Kako oporabiti?

Upotrijebite maštu! Iskoristite aluminijske limenke za odlaganje olovaka i spjalica na radnom stolu ili kao vazu za cvijet.

Smanjite otpad!

Za isti volumen pića, pri izradi aluminijske limenke utroši se čak 20 puta više energije nego pri izradi povratne staklene boce! Uvijek dajte prednost povratnoj ambalaži!

Reciklirajte

Odnesite limenke od pića do najbližeg sivog spremnika postavljenog na javnoj površini (ako je navedeno možete ih odložiti i zajedno s pet ambalažom). Budite obzirni i prije odlaganja limenke zgnječite tako da zauzimaju manje prostora.

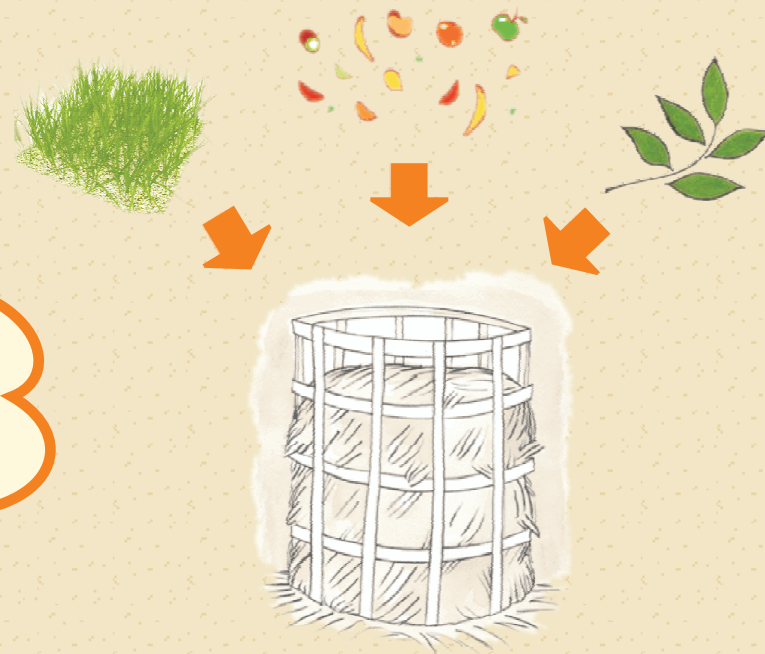

BIOOTPAD

Biootpad je kuhinjski otpad (ostaci od hrane) i vrtni (zeleni) otpad. Čini oko trećinu kućnog otpada i vrijedna je sirovina za proizvodnju kvalitetnog biokomposta. Za biootpad je najbolje da se biološki prerađuje na mjestu nastanka. Taj se postupak zove kompostiranje, a znači aerobnu razgradnju biootpada pri čemu nastaju ugljikov dioksid, voda, toplina i kompost kao konačni produkt (za samo nekoliko mjeseci). Kompost hrani biljke, osigurava prozračnost tla, zadržava vodu i pogoduje rastu korjenitog bilja, te se stoga kompostiranje treba primijeniti gdje god je to moguće. Velik dio vašeg kuhinjskog otpada može se pretvoriti u visokovrijedan kompost, koji će vrlo učinkovito zamijeniti umjetna gnojiva u vašem vrtu ili voćnjaku.

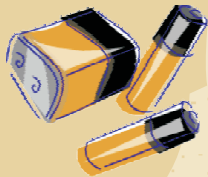
Jeste li znali?

Kompostirati je poželjno biootpad bogat dušikom: ostaci povrća, voća, talog kave i čaja, trave, te biootpad bogat ugljikom, suho lišće, granje, sijeno, slama, piljevina te iglice četinjača. U kompost se mogu umiješati papirnate kutije od jaja, ljuske od jaja i kamena prašina. Treba izbjegavati: meso, kosti i mliječne proizvode, ribu, jer privlače ostale životinje i uzrokuju neugodne mirise.

OPASNI OTPAD

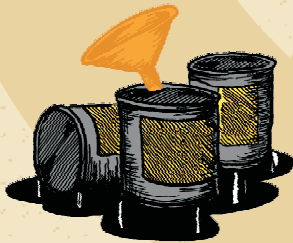
Opasni otpad čini mali dio ukupne mase otpada, ali predstavlja veliku prijetnju okolišu i ljudskom zdravlju!

Baterije odložite u **crveni spremnik** (na ulazima nekih trgovina i trgovačkih centara) ili kontaktirajte tvrtke ovlaštene za skupljanje otpadnih baterija i akumulatora. Koristite baterije koje se mogu više puta ponovo puniti.

Stare lijekove i lijekove koje više ne koristite odnesite u ljekarne. Ljekarne su ih dužne preuzeti.

Otpadna maziva ulja moguće je zbrinuti u tvrtkama koje imaju koncesiju za skupljanje mazivih ulja.

KORISNI SAVJETI

Kupujte proizvode izrađene od recikliranog materijala!

Izrada proizvoda od recikliranog materijala zahtjeva manje količine energije. Primjerice, za izradu limenke od recikliranog materijala (aluminija) troši se 95% manje energije nego kada se za izradu iste limenke upotrebljava primarna sirovina!

Saznajte gdje su reciklažna dvorišta!

Odlažite stiropor, karton, akumulator, motorna ulja, opasni otpad iz kućanstva (pesticide, fungicide, lijekove, razrjeđivače, boje, otapala i ostale kemikalije), električnu i elektroničku opremu i zeleni otpad u reciklažna dvorišta.

Ne bacajte, popravite!

Prije nego se odlučite na kupnju novog uređaja, pokušajte popraviti stari i ponovo ga iskoristiti. Uređaje koje više ne trebate ili ne želite ne bacajte, radije ih poklonite!

Izbjegavajte stvaranje otpada!

Ovaj savjet možete primijeniti već prilikom kupovine. Kupujte proizvode bez suvišne ambalaže.

POJMOVNIK

Biološka raznolikost je pojam koji označava svu raznolikost živog svijeta na Zemlji i obuhvaća genetsku, biološku i raznolikost ekosustava.

Okoliš je prirodno okruženje organizama i njihovih zajednica uključivo i čovjeka, koje omogućuje njihovo postojanje i njihov daljnji razvoj: zrak, vode, tlo, zemljina kamena kora, energija te materijalna dobra i kulturna baština kao dio okruženja kojeg je stvorio čovjek; svi u svojoj raznolikosti i ukupnosti uzajamnog djelovanja.

Zaštita okoliša je skup odgovarajućih aktivnosti i mjera kojima je cilj sprječavanje opasnosti za okoliš, sprječavanje nastanka šteta i/ili onečišćivanja okoliša, smanjivanje i/ili otklanjanje šteta nanesenih okolišu te povrat okoliša u stanje prije nastanka štete.

Ekologija proučava odnose među živim organizmima, kao i njihov utjecaj na okoliš u kojem obitavaju, te utjecaj tog okoliša na njih. Iako se razvila kao grana biologije, ekologija se, osim onih iz biologije, koristi i saznanjima iz kemije, fizike, matematike, te brojnih drugih prirodnih znanosti.

Otpad je svaka tvar ili predmet koje posjednik odbacuje, namjerava ili mora odbaciti. Ovisno o svojstvima otpada, otpad se može podijeliti na opasni, neopasni i inertni otpad.

Komunalni otpad jest otpad iz kućanstava, te otpad iz proizvodne i/ili uslužne djelatnosti ako je po svojstvima i sastavu sličan otpadu iz kućanstava.

Oporaba otpada jest svaki postupak ponovne obrade otpada radi njegova korištenja u materijalne i energetske svrhe.

Recikliranje je izdvajanje materijala iz otpada i njegovo ponovno korištenje. Uključuje sakupljanje, izdvajanje, preradu i izradu novih proizvoda iz iskorištenih stvari ili materijala.

Još nekoliko savjeta za zaštitu našeg zajedničkog okoliša...

Ne kupujemo više nego što stvarno trebamo - kupujemo racionalno.

Kupujemo proizvode s oznakom "prijatelj okoliša".

Kupujemo robu s duljim vijekom uporabe (npr. božićno drvce od trajnog materijala).

Kupujemo svježije namirnice koje zahtijevaju manje ambalaže od vakumiranih pakiranja.

Po mogućnosti kupujemo veće količine (pakiranja), a ne pojedinačne proizvode.

Dodatnu ambalažu i višak ambalaže ostavimo u trgovini.

Izbjegavamo sprej doze, a upotrebljavajmo proizvode s crpnim raspršivačima, koji omogućuju ponovno punjenje.

Kontrolirano izdvajajmo svaki otpad, ne stvarajmo divlja odlagališta.

Glomazni otpad odlažimo u vrijeme i na mjesto organiziranog odvoza.

Posebno odvojimo metalni otpad i auto-gume od ostalog otpada.

Otpad je roba. Tako i postupajmo!

Pokupite otpad na plaži ili drugdje kada na njega naidete.

Ako vidite otpad odložen na za to nepredviđenom mjestu, prijavite to inspekcijским službama.

Još nekoliko savjeta za zaštitu našeg zajedničkog okoliša...

Koristimo deterdžente koji nisu na bazi fosfata.

Rabite neotrovna sredstva umjesto opasnih kemikalija za čišćenje.

Ako imate perilicu za pranje rublja i posuđa, uključite ih napunjene, i to u vrijeme jeftinije tarife električne energije.

Neka voda ne teče cijelo vrijeme dok perete posuđe.

Na slavinu stavite mrežicu za reguliranje mlaza.

Jestivo ulje moguće je zbrinuti u tvrtkama koje imaju koncesiju za skupljanje jestivih ulja.

Za bojenje stana koristimo boje na bazi vode.

Spremite razrjeđivač u posude s poklopcem i upotrijebite ga ponovo.

Poklonite ostatak boje susjedima, školi itd.

Sve ono što još ima uporabnu vrijednost, a nama više ne treba i što želimo odbaciti, poklonimo onome kome to treba.

Tuširajte se umjesto da se kupate. Tako štedite znatne količine vode.

Zatvorite vodu dok perete zube ili se brijete.

Još nekoliko savjeta za zaštitu našeg zajedničkog okoliša...

Provjeravajte slavine ili ventile; cure li, odmah ih popravite.

Ne puštajte vodu da curi dok perete auto i izbjegavajte sredstva za pranje sa štetnim utjecajem na okoliš.

Provjerite curi li motorno ulje ili ulje od prijenosa u autu. Ako da, odmah to popravite!

Kupite automobil koji troši malo goriva.

Provjerite pritisak u gumama. Gume s niskim pritiskom uzrokuju veću potrošnju goriva.

Otpadne gume prikupljaju tvrtke s koncesijom za obavljanje djelatnosti skupljanja otpadnih guma.

Vozite se što manje automobilom. Hodajte, vozite bicikl.

Ukoliko vaš automobil nema katalizator obavezno ga ugradite.

Pazite kako se parkirate. Ostavite mjesta za druge i ne parkirajte ispred spremnika za otpad.

Za pogon automobila ne koristite ulje za loženje umjesto goriva.

Štedite električnu energiju. Dok grijete prostorije nemojte imati otvorene prozore jer time "grijete ulicu", a razveselit će vas i mjesečni račun.

Koristite štedne žarulje. Iako su skuplje, traju 8 do 12 puta duže, a troše 4 do 5 puta manje energije od obične.

Još nekoliko savjeta za zaštitu našeg zajedničkog okoliša...

"Betlehem" u kući imajte samo za Božić. Vodite računa da svjetlo ne gori u prostorijama u kojima nema nikoga.

Koristite prirodna sredstva za njegu i zaštitu biljaka.

Čupajte korov umjesto da rabite herbicide. Upotrijebite zaštitni pokrov od vlažne slame, gnojiva, lišća itd., da spriječite rast korova.

Koristite minimalnu količinu potrebnog gnojiva, po mogućnosti stajskog i komposta kojeg ste sami napravili.

Vrt ili terasu polijevajte ljeti navečer ili rano ujutro da spriječite isparavanje.

Pustite da se odrezana trava razgradi i time vrt opskrbi hranjivim tvarima umjesto drugoga gnojiva.

Stavite raspršivač na cijev za polijevanje.

Kada izvodimo kućnog ljubimca, počistimo što za njim ostane.

Izbjegavajmo proizvode za jednokratnu uporabu (upaljači, kemijske olovke, baterije).

Kao roditelj uključimo se u program djetetove škole (vrtića) za očuvanje i zaštitu okoliša.

Uključimo se u rad nevladinih udruga za zaštitu prirode i okoliša.

Razgovarajmo s djecom i prijateljima o problemu otpada te očuvanju okoliša.

EKO KALENDAR

01. 01.
Svjetski dan mira

02. 02.
Dan zaštite močvara

05. 03. Dan očuvanja energije
21. 03. Svjetski dan šuma
22. 03. Svjetski dan voda

03. 05. Dan sunca
22. 05. Međunarodni dan
biološke raznolikosti
31. 05. Svjetski dan nepušenja

22. 04. Dan planeta Zemlje
26. 04. Dan poticanja korištenja
obnovljivih izvora energije

11. 07. Međunarodni dan
stanovništva
16. 07. Dan biciklista

24. 08.
Dan zaštite roda

05. 06. Dan zaštite okoliša
08. 06. Svjetski dan oceana

04. 10. Dan zaštite životinja
10. 10. Dan zahvalnosti zaplodove zemlje
15. 10. Dan pješčenja
16. 10. Dan hrane

16. 09. Dan zaštite ozonskog omotača
22. 09. Dan bez automobila
26. 09. Dan čistih planina

17. 11. Svjetski dan nepušača

11. 12. Međunarodni dan planina

Zagrebačka županija
www.zagrebacka-zupanija.hr